

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНИ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претилату ваља слати укупницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

Наплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 27. Априла 1889. год. у Београду.

Почетак у 6 часова по подне

Присутствовали: Председник г. Ж. Карабиберовић; Члан Суда г. К. Томић, одборници и заменици: Св. Зорић, Ђока Николић, Илија Цветановић, Др. Марко Леко, К. Петровић, Н. Х. Поповић, Јов. Ђурић, Милош Обрковић, Жив. Бугарчић, Раденко Драговић, Борђе Новаковић, Никола Милшић, К. Главинић, Свет. Карапеша, Хајим Азријел, Јаков Бајлони, Дим. Борђевић, Станко Петровић, Ник. Вулковић, Дим. Ђирковић, Милорад Јанковић, Свет. Боторић, Видоје Виторовић, Никола Р. Поповић, Милан Ж. Маринковић, Ник. Михаиловић и Др. Ђ. Димитријевић.

Садржина: 1.) Решавање о буџету; 2.) Предлог за пропис правила о свима дужностима општ. лекара; 3.) Предлози: а) да се општ. лекарима нареди да строжије врше преглед животних намјерница и б.) да се установи место општ. хемичара.

Председник. Састанак је господо отворен. Молим вас изволте чути протокол последњег састанка.

Секретар чита протокол састанка од 24. Априла т. г.

Председник. Има ли ко да примети што год на овај протокол? (Нема)

Молим вас пре него што би даље на дневни ред прешли, мој друг и члан суда г. Томић има да вам учини једно саопштење. како би према закону могли донети решење ваше, јер од 1. идућег месеца ми ћемо морати да издајемо плате персоналу онако како буџет гласи. (Излази из седнице).

Члан суда К. Томић. Господо, претресајући буџет за ову рачунску годину, одбор је решио већином гласова да се плата председнику општине сведе на 8000 динара. Ја сам у одбору бранио мишљење противно таквоме решењу, доказујући, да по постојећем закону није било могуће да се сада такво решење доноси. Но сад суд цео сматра за дужност, да то питање о плати председника још једанпут изнесе на решење. Закон даје право суду да, кад одбор реши неку ствар противно закону, понова исту одбору на решење изнесе. (Чује се: Је ли се жалио г. председник). Није се жалио, него се сад износи ово питање понова да га решите, па ако остане такво решење, којим се не би задовољио, он се може жалити.

Р. Драговић. Што се тиче плате председникове и ако смо решили да се смањи, она опет мора остати по старом, до год се то решење не одобри од стране г. министра.

Члан К. Томић. Знам, али ми смо ради да од 1. Маја регулишемо плате персоналу по овом новом буџету и ако он још није био пред г. министром.

Ж. Бугарчић. За прошлих 6 месеци сав персонал примао је плату према лањском буџету. С тога би требало донети закључак да од 1. Новембра не сме да се издаје плата која је у буџету, ако буџет за ту годину не буде свршен до 1. Новембра.

Н. Х. Поповић. Ја држим да општински суд мора да се управља по старом буџету до год се нов не одобри.

Члан К. Томић. То стоји. Но пошто у овом новом буџету који се још решава, има нових позиција, има укинутих звања и сведених плата, то ми мислимо да од 1. идућег месеца укинемо сва звања која је одбор укинуо и да издајемо плате као што је одбор решио. Иначе би чинили и даље веће издатке по што је одбор одобрио. С тога и износим ово питање у опште о свима сведеним платама и укинутим звањима, а и о плати г. председника, па одбор нека изволи решити. На случај ако се не би овакав буџет одобрио, онда би доцније издали оно што што би сад задржали према сведеним платама.

Ж. Бугарчић. Господо, истина и ја сам био одсудно за то да се сведе на мање плате нашим кметовима, па и председнику, који има занста врло велику плату. Но ја сам рачунао ово: да се иде при решавању овога буџета с рубрике на рубрику, па да се праве уштеде свуда где год се може и где год су веће плате. Али пошто смо видели да се није могло у томе успети, онда изгледа ова ствар незгодна. Осталим кметовима као колегама г. председника пису умалиле се плате а председнику самом се умањује. То би изгледало да смо ми партијски радили, па с тога мислим кад је г. председник толико време примао ову велику плату нека му, остане и за ових 5—6 месеци, а после ћемо, кад дође да важи нов закон о општинама, ми сами уредити ту ствар онако како треба да буде.

Ђор. Новаковић. Ја сам, господо, и пре говорио да се плата председнику за сада не може смањивати. Сад по што се ово питање наново покреће нека ми се дозволи неколико речи. Пре свега ево да прочитам чл. 43 општ. закона. У том члану се одређено каже да суд општински може поново изнети једну ствар на решење (чита чл. 43) Према овоме како се сад поново ова ствар износи, онда по њему треба то питање ставити на дневни ред ид. седнице. (Вичу: врло добро — прима се то).

Ј. Бајлони. Кад је решавао о плати председниковој, ја случајно нисам био у седници. С тога сад се и ја слажем са г. Новаковићем да ову ствар одложимо за идућу седницу, јер није ствар такве природе да се мора хитати, а међутим има наших другова који су о тој ствари решавали, али их данас нема овде, нити су знали да ће се о овоме да решава. Ствар је таква, да о њој треба размислити. Што се тиче мене ја сам убеђен, до год су старе прилике, док стоји са

даћи закон општински и док г. Карабиберовић седи на столици председничкој по старом избору а не по новом, ми немамо права да му дирамо у плату. Но пошто, као што рекох, ја нисам пређе ни био у седници кад се о томе решавало, није право да ја сад својим гласом можда пореметим решење које је онда донето. — Зато нека ово питање остане за идућу седницу. (Врло добро).

Члан К. Томић. Јесте ли сви за то? (Јесмо). Добро — онда ће мо ставити то на дневни ред за идућу седницу. Сад имамо да дамо неколико уверења која тражи власт. Дају се уверења:

за Марка Тасића носача бр. 11 — непознатог владања и стања; и

за Владислава Мијаиловића-Ханџарлију дијурнисту — владања доброг стања слабог.

(Председник улази у седницу)

Председник. Мени је господо казано да сте одложили за идућу седницу питање о плати мојој, с тога дозволите да кажем за што смо то питање данас износили. Ми сутра имамо управну седницу у којој смо хтели да регулишемо издавање плате целом персоналу по новом буџету од 1. идучег месеца, и с тога сам био рад да се и ово питање овде сврши, пошто није лепо да се говори о другим платама а не и о плати председника

Сад вас молим да идемо даље.

Дошли смо до позиције под бр. 52.

Секретар чита: XI Санитетско одељење бр. 52. Шесторици лекара по предлогу суда и комисије 12.500 динара бр. 53. Марвеном лекару по предлогу суда и комисије 2.000 динара, 54. Шест бабица по предлогу суда и комисије 3624 динара, бр. 55. Додатак тројици лекара, по предлогу суда 1250 динара, а по предлогу комисије да се укине.

Председник. Дакле, разлика је само односно овога додатка. Суд предлаже да двојици лекара остане додаток који су и до сада имали по 500 дин. и да се још једноме да додаток у 250 динара. Господа из комисије мисле да се ти додатци укину сасвим. Али, господо, то су додатци за оне квартове, који су раштркани, а то су врачарски и палилудски а сад и дорћолски, где има доста, сиротиње и где лекари морају колима да иду кад се позову, да би могли све обићи.

Б. Новаковић. Истина је комисија нашла да се ови додатци који су постојали укину, но ја мислим да би требало оставити их онима лекарима за квартове врачарски и палилудски, пошто су ти квартови много раштркани те им је потребно да држе кола; иначе им је немогуће да болесницима на време укажу помоћ.

Др. Б. Димитријевић. Ја сам мишљења да не би требало укинути ове додатке. Занста кварт врачарски врло је раштркан и кад се деси да лекар неколико пута буде позван да иде на један и други крај тога кварта, није му могуће отићи без кола. Осим тога по моме мишљењу требало би и другим лекарима дати већу плату, јер не знам да има у Србији варошке општине која своје лекаре мање плаћа од београдске општине; а међу тим ниједан од општ. лекара нема толико посла колико лекари у београдској општини, јер они поред лечења сиротиње имају да се старају о добрим хигијенским одношајима у вароши, да воде надзор санитетско полицијски, да контролишу касарнице, цијаци, да забрањују продају незрелог воћа, укварене хране и свега што је по здравље штетно, да прибирају податке статистичке о боловању, умирању, да врше преглед мртваца и т. д.

Н. Милишић. Не знам само да ли општ. лекари врше службу по закону и да ли наплаћују само онолико колико је по закону?

Председник. Не смеју да наплаћују од сиротиње ништа и ко год има билет да је сиромах, за њега општина плаћа и лекове. —

К. Петровић. То би требало да се објасни људима, да би онај који је сиромах могао доћи до тога билета.

Председник. Кад ми плаћамо лекара годишње, лекар је дужан да лечи бадава свакога ко има уверење да је сиромах. Но што се тиче лекова ту морамо бити обазриви и да добро отварамо очи, јер ти лекови коштају много и ми треба да дајемо бесплатно лекове само крајњој сиротињи док не би у болницу отишли.

Н. Милишић. Ја знам за један случај у палилуди пре годину дана, да је лекар позват кад је умро један сиромах, али он је тражио пет динара за кола.

Председник. Онда за такав случај сваки који дозвољава да се јави.

Св. Карапешкић. Ја се слажем са председником, само би желео да се испуњава и онај услов: да лекари општински морају становати у кварту за који су одређени и да имају табле као сиротињски лекари.

Др. Б. Димитријевић. По закону је тако и општина не би требала да дозволи да лекар за сиротињу једног кварта станује изван тога кварта; а у колико ја знам сви имају табле као општински лекари за сиротињу.

К. Главинић. Ја би желео да се овом приликом уведе у записник још једна примедба. Та је примедба да би требало да председништво наше прикупи податке колико свега сиротиње лече општински лекари у једној години? Затим ја молим да се изнесе као предлог у једној од идучих седница, да се образује једна комисија, која ће извидети шта ми по закону имамо права да тражимо од наших лекара. Ја усвајам предлог да им се да ова плата и да им се даду додатци, како то суд предлаже; али мислим да ћемо најсавесније урадити кад их будемо у свима пословима и дужностима њиховим контролисали и кад комисија једна прошири тачна правила шта све ови лекари морају да раде. То је мој предлог, да се та правила прошири.

Милорад Јанковић. Ја сам хтео да кажем оно што је поменуо и г. Карапешкић. Кад се нађе да који лекар општински или бабица не метне на својој фирми да сиротињу лечи бадава, онда тога лекара или бабицу само зато треба одмах отпустити. Ко се стиди да буде општ. лекар или бабица, не мора бити, но нека се тражи одмах други. Садањима који су у служби треба то саопштити.

Др. Б. Димитријевић. Та је примедба умесна и то је наређено од стране министарства, да сваки лекар буде дужан метнути таблу на свој стан као лекар за сиротињу; и ја не знам који лекар то није до сада учинио?

Др. Марко Лeko. Све ове примедбе које су учињене односно вршења лекарске службе, мислим да су умесне, но о њима није места да се сад говори. То је све дужност шефа општ. лекара да пази да ли се врши све оно што је санитет. законом прописано, и у дужност стављено лекару општинском. У нашем санитетском закону све су те дужности тачно побројане. — Но ако се хоће да се врши тачно све оно што закон прописује, онда садања плата општ. лекара не да је велика, него је одвећ мала, и наши општ. лекари нису награђени ни онако, како су награђени срески лекари. С тога сам ја мишљења да им се да бар по 2500 дин. годишње плате колика је прва плата среских лекара. —

Ову прилику не могу да пропустим а да не изнесем једну празнину у санит. одељењу наше општине.

Општински лекари поред других дужности морају и да воде надзор над свима стварима, које се троше као храна,

ниће и т. д. Али, и поред најбоље воље лекари нису у стању сами ту дужност с успехом да врше. Без хемичке анализе, не може се поуздано тврдити, да је нешто фалсификовано или да садржи штетне материје. Тако и приликом прегледања млека, наши се лекари често преваре и право осуде а кривац се извуче. Од лекара не може се тражити да је и хемичар. С тога ако се озбиљно хоће да контролише оно што једемо и пијемо и у опште предмети, који би својом употребом могли штетно дејствовати на здравље човечије, онда нам је у општини неопходно потребан један хемичар. Ја сам мишљења, да се овом приликом у санитарском одељењу наше општине та празнина попуни.

Председник. Хоћете ли да се сад о томе реши.

К. Главинић. Ја мислим да би се ово могло да реши на крају ове партије. Пошто свршимо одељак „санитарско одељење“ онда на крају да и ово под тај одељак дође.

Ник. Р. Пошовић. И по предлогу суда и по предлогу комисије у колико је овај говором г. председника комисије измењен, излази то: да је нужно дати лекарима неким уз плату и додатак, и то двојици по 500 а једноме 250 динара. Чули смо све разлоге који говоре за овај предлог и као најтежи разлог изнет је тај, што она два лекара, која имају по 500 динара, додатка, врше дужност у два највећа кварта врло раштркана, а овај трећи, коме се предлаже додатак од 250 динара он је у мање раштрканом кварту. Но мени се чини да у томе не би требало правити разлике између тих стручних људи и молио би одбор да се свима да једнак додатак од 500 динара, јер какву способност притежавају она два лекара, такву мора да има и овај трећи, и као што они раде у кварталовима више раштрканим, тако овај ради у кварту који је истина мање раштркан али је у њему више сиротиње, те лекар има више и посла; он лечи и ону сиротињу, која живи у граду. А какве су улице, већином у кварту дорћолском, то ће г. г. одборници и сами знати. С тога сам да и овај трећи лекар има додатак 500 динара као и она два, јер су сви разлози ту.

Др. Б. Димитријевић. Ја сам био тога мишљења да остане ова позиција у свему као што је предложено за лекаре кварта: врачарског и палидулског с тога, што општ. лекари у тим раштрканим кварталовима имају чешће потребу за кола, а у исто време да би и свима осталима општинским лекарима требало повисити плату бар са 250 динара годишње. Међу тим г. предговорник држи да не треба правити разлике међу лекарима односно додатка. То је врло умесно и ја би одмах за то, јер као што сам казао нема ни једне општине варошке у целој Србији, која би плаћала мање своме лекару од Београда; а сви знате да је у Београду као у престоници далеко теже и скупле живети него унутрашњости.

Јак. Бајлони. Ја се слажем с предговорником да се извесним лекарима да додатак. Да се пак свима да додатак за то сада нисам. Јер и ако на пр. у савском кварту има доста сиротиње, онег има и богатијих људи па је пракса лекарска ту већа, јер поред сиротиње лечи се и богатија класа. Али на дорћолу је пракса рђава по лекара; тако исто и на врачару и у палидули где се сиротиње мање налази а међу тим живи раштркано на све стране и често неће да се користи лекаром без крајње нужде. С тога ту нека и остану додатци, а за остале нека остане иста плата која је до сада била, док не видимо како ћемо да изађемо на крај са овим буџетом,

Н. Х. Пошовић. Ја сам такође за предлог г. Бајлона с тим да се на сва три лекара да подједнако додатак по 500 динара.

Д. Ђирковић. Ја нисам никако за то да се даје лекарима додатак. Ти лекари не живе у паланци па да имају само динар од визите у богатој кући а од сиротиње ништа. Није истина да је њему мала плата; јер ако је ко пијоле бољи лекар, он се зове не само у крају где живи, него на све крајеве Београда. Они нису ограничени само на квартал у коме станују него имају лепу праксу и живе комотно. Ми видимо готово код свију њих да имају кола, добре квартире и у опште да су људи доброг стања, што код других чиновника не бива. И они лекари у паланци то не могу да имају што ови у Београду имају. Ту се зарађује; а кад би се водила статистика да се зна колико сиротиње годишње сви они бадава лече, ви би се држим зачудили — малом броју. Зашто? Е то је крива контрола од општине, што не контролише колико који лекар годишње има визита код сиротиње.

Св. Боторић. И ја се слажем потпуно са г. Ђирковићем да не треба дати овај додатак лекарима. Само би имао да додам ово: ја пристајем да дамо једном добром лекару и већу плату н. пр. да дамо 4000 динара, али да он врши дужност у два кварта а не у једном, јер уверен сам да је то могуће без икакве штете за оне који потребују лекарске помоћи. Данас један лекар стигне те обиђе цео Београд, а што да не би у само два кварта могао бити један лекар, особито, кад се зна, да има и таквих квартава, где нема много сиротиње која тражи лекарске помоћи, па ту лекар прима плату тако рећи цабе. Осим тога треба прописати да сваки општ. лекар сваки 8 дана подноси одбору извештај: кога је поменце у кварту лечио и колико дана, па онда ћемо знати шта је радио, моћи ћемо да га контролишемо, и знаћемо колико у коме кварту има сиротиње што се бесплатно лечи. (Одобравање).

Б. Николић. Ја сам хтео да кажем само то: да ако се да додатак од 500 динара оној двојици, да се и трећем лекару на дорћолу даде, где је много сиротиње; јер тај је лекар овде 15 година, и треба га боље наградити, пошто он има доста сиротиње коју мора бесплатно да лечи. А ако се скида њему додатак на 250, онда нека се свима који имају додатак да по толико а не више.

Др. Б. Димитријевић. Што се вели да лекари у Београду који стоје у служби општинској, имају и своје приватне праксе, ја могу да вам кажем, господо, да та пракса приватна није баш тако бриљантна као што је представља и замисља г. Ђирковић. Треба знати да у Београду има 36 лекара који практикују, док у паланкама има свега по један — два, највише три, и кад онај у паланци, који је један једини ту, наплаћује само по динар за визиту, он излази на крај куд и камо боље од београдског лекара. Зато, ако хоћете да имамо и добијамо добре лекаре, треба да им дамо бољу плату.

Што каже г. Боторић да можемо узети једног лекара за два кварта, па да му боље платимо, ја сам томе противан већ и зато, што то по закону о уређењу санитарске струке и о чувању народног здравља не може да буде. Закон постоји који каже да свака општина у Србији, која има 10.000 душа свог становништва, дужна је држати по једног лекара; на 20.000 душа мора држати три, а на 30.000 лет. Међутим Београд броји преко 36.000 становника; дакле по закону општина београдска мора сарамерно броју становника држати бар шест лекара. Напоменуло се да лекару на дорћолу треба дати већу плату што тамо има доста сиротиње, и што он служи овде одавна. И ја сам за то. Али ми имамо још врло ваљаних лекара као г. Др. Хирша, који такође одавна служи, и по томе, ја понављам, да би било најправичније да се свима или даде додатак или плата са по 500 динара повиси, те

да се по плати изравнају бар са лекарима општинским по унутрашњости, којима је најмања плата 2500 дин. годишње. Мало пре поменуо је један господин како је некакав лекар зват да прегледа мртваца па није хтео да дође, док му се не да 5 динара. Ја мислим да је то онај случај који је био пре 2 године са др. Вирером, те је због тога, и других подобних случајева, био отпуштен, из службе.

К. Главинић. Већина говорника је за то, да лекарима треба боље платити труд, али ја мислим да за сада задржимо ону цифру коју предлаже суд, — до бољих финансијских прилика. Излишно би било да о томе и даље говоримо. За сад нека остане овако, а кад комисија коју сам предложио мало час изради правила, и кад се прикупе тачни подаци: колико се сиротиње у Београду лечи и колико на који квартал долази, онда ћемо учинити даље шта треба. Онда можемо да им повисимо плату или да учинимо ону комбинацију, коју је поменуо г. Боторић: да на два кварта узмемо једног лекара с бољом платом.

Св. Боторић. Г. Главинић предложио је да једна комисија испита рад лекара и поднесе се одбору извештај. И ја сам потпуно за то. Али док се то испита, да оставимо буџет с овом сумом па да после о томе дефинитивно донесемо решење, јер та комисија може свршити посао за неколико дана. Ја сам слушао од једног лекара који каже да би с драге воље пристао да врши дужност у два кварта и да нам сваких 7 дана подноси извештај. С тога би молио г. г. одборнике да о овој ствари боље размисле, јер на тај начин ми ћемо моћи ушпарати бар 2000 динара годишње и бићемо боље услужени, — а то није мала ствар. Кад би сиротиња знала да се користи законом, и кад би доспевала да иде на тужбе власти, и да плаћа марке за таксу око тога — онда она не би ни тражила бесплатне помоћи лекарске. Баш лањске године ја знам по причању старешине кварта палилудског, да је један сиромах звао лекара, па кад се овај појавио на вратима, одмах је питао: има ли тај 2 дин. за визиту, и кад су му рекли да нема, лекар је казао с места да му није ништа, нека му се да бели лук и сирће па ће оздравити! То је жалосно господо! То не сме да буде никад више!

Др. Б. Димитријевић. Ја сам мало пре напоменуо да по закону мора бити на 30.000 душа пет лекара, на 36.000 мора их бити шест. Но кад би закон дозвољавао то што г. предговорник предлаже, опет тешко је то да један лекар врши дужност у два кварта. Ја нисам никако за то. У том случају само би патила сиротиња, јер не би лекар могао да стигне да јој на време укаже помоћ, и ако би се нашло лекара који би за већу плату примили на се ту дужност да служе у два кварта.

Ж. Бугарчић. Како би било да ми њих изравнамо. Ово изгледа излишно да једни имају додаток а други не; него нек се каже да сви имају још по 250 динара додатка, па да их изравнамо.

Председник. Ја сам затекао то да двојица лекара у про- странијим квартовима имају по 500 дин. додатка на кола. Ако налазите да је плата мала да повисимо свима, али овај додаток даје се из других узрока, даје се за кола због тога, што су квартави велики где ти лекари служе.

Ж. Бугарчић. Да објасним две три речи. Ја имам кућу на дорћолу, а имам и у палилуди. Ја у колико познајем људе у оба кварта, могу рећи, да ниједан у Београду не лечи више сиротиње но онај лекар на дорћолу а ево зашто — зато, што већина људи у квартовима врачарском и палилудском, који су сиротиња, употребљују домаће лекове, а на дорћолу ако кога прст заболи одмах зове лекара! Ту су људи друге природе и других навика, и верујте да

тај лекар на дорћолу највише сиротиње лечи. Сада решите како хоћете, али не знам зашто да другоме дамо већи додатак а њему мањи. (Вичу: да се реши.)

Председник. Дакле да решимо: да решимо прво хоћемо ли дати додаток или нећемо; па после ћемо решити колико ће додатка бити, и хоћемо ли дати свима лекарима. Ко је дакле за то да се да додаток, нека каже за; а ко је против додатка, нека каже против.

Гласају:

Св. Зорић за, Ђ. Николнћ против, Јован Ђурић против, Ил. Цветановић против, М. Обрнежевић против, Ж. Бугарчић за, Р. Драговић против, др. Леко за, К. Петровић против, Н. Х. Поповић за, Ђ. Новаковић за, Мил. Милошић против, К. Главинић за, Св. Карапеша за, Х. Азријели за, Јак. Бајлови за, др. Димитријевић за, Станко Петровић против, Никола Вељковић, против, Д. Ђирковић против, Мил. Јанковић против, Св. Боторић против, Вид. Виторовић против, Ник. Поповић за, Мил. Ж. Маринковић: нисам присуствовао дебати, зато не гласам, — Н. Мијановић за. —

Председник. Гласало је до сад 12 за а 13 против, а пошто и ја морам гласати за јер је то предлог судски, онда по закону решење је оно на којој је страни председник — дакле за то да остане додаток лекарима. (Жагор). —

Св. Боторић. Извините господо одборници што ћу рећи да ми је чудно понашање нашег председника. Правило је да он треба да гласа са већином; али овде за љубав свог потписа на предлогу судском, он је потписао мањину, и то је постало решење — Ја молим да ми се каже на основу кога је то закона?

Председник. По закону општинском ја као председник одбора имам права да гласам како ја налазим да треба, и по томе излишно је исто питање, премда би и ја волео да није дошао овакав случај да мој глас буде решавајући. Али шта сам ја крив што су нека господа уздржала се од гласања. Да је гласао г. Маринковић, можда ја не би имао потребе да гласам.

Мил. Маринковић. Ја сам у комисији дао глас, али сад пошто нисам био при дебати а видим да је и председник комисије г. Новаковић изменио своје мишљење па гласао за додатке, ја шта сам могао друго да радим но да се уздржим од гласања. Сад треба да се зна где је већина.

Члан К. Томић. Пошто је 13 гласова било за а 13 против, по закону решење је оно зашто је гласао г. председник а то је за додаток.

Председник. Сад господо да пређемо на то: коме ћемо од лекара дати додаток и колики ће бити? Ја држим да ће најбоље бити да ставим на гласање предлог суда и г. Бајлона?

Ђ. Новаковић. Ја сам казао у мом говору да се додаток да лекарима за квартал врачарски и палилудски, а за дорћолски не. — То је мој предлог и за то сам гласао.

Н. Х. Поповић. С овим што је сад казао г. Новаковић да је гласао само за додаток осим лекарима који су у кварту врачарском и палилудском, излази да је пропао додаток лекару дорћолског кварта. (Чује се: не, није).

Председник. Молим вас, ја мислим овако ће се свршити лакше. Г. Новаковић је предлагао да буде додаток за два лекара: врачарски и палилудски, а суд је предложио да имају тројица врачарски, палилудски и дорћолски и о томе је гласано. Г. Бајлови је предложио да сва тројица лекара имају једнаке додатке...

Св. Боторић. Ја мислим г. г. одборници да ми ову партију оставимо не решену за идућу седницу (вичу: решено је — није решено. Граја) Нејасна је ствар господо, а није

ово мало питање. Јер, ево сад после гласања искрсло је то, да је г. Новаковић казао да је гласао само за двојицу лекара да им се да додатак, а за трећег није гласао. Где је онда већина? После тога шта је са предлогом г. Главинића, и тај треба да се реши. Зашто не би оставили то за идућу седницу.

Н. Милишић. Овде се повела реч да буде једнаки додатак овим лекарима. То није праведно, с тога што врачарски и палилудски лекари имају квартове здраво велике, и три пут веће по простору но што је кварт дорђолски.

К. Главинић. Ја мислим да смо се довољно обавестили и да смо обавештени. Ми морамо имати санитарско одељење. Сад неће бити велике разлике ни у платама. Суд се од комисије размислилази у једној суми за додатак од 250 динара, који се предлаже за лекара дорђолског кварта. То сад можемо да решимо — а мој предлог може доћи после кад свршимо буџет.

Председник. Према овоме што је сад изашло, ја мислим да гласамо прво за то, ко је мишљења да се оној двојници лекара да по 500 дин. па после да гласамо за трећег коме се предлаже 250 динара.

Д. Ђирковић. О томе је гласано једанпут.

Председник. Молим вас, не чини ништа да се гласа опет. Ко је дакле за то да се двојници лекара у кварту врачарском и палилудском да додатак по 500 динара нека седи а нека седи и онај који је за то да се да додатак трећем лекару на дорђолу у 250 динара; а ко је противан томе нека устане? (Сви седе).

Др. Марко Лeko. Молим да се вратимо на мој предлог.

Председник. г. Лeko је предложио да се дода један хемичар одељењу санитарском. Ја господо не би био за то да се сад нови предлози износе, јер овда са буџетом нећемо бити никад готови.

Д. Ђирковић. Са свим тако. Дајте сад буџет да решимо, па после да предлажемо шта имамо ново.

Председник. Ако нађемо да нам је хемичар потребан ми можемо то решити и доцније, па ће нам министар одобрити накнадно и платићемо га из партије на непредвиђене трошкове. (Врло добро. Тако је).

Др. М. Лeko. Али око тога не би имали да се много задржавамо. Лекари су истина по закону обвезни да врше ту дужност контролисања викувалија и др. но то као што сам напоменуо они нису у стању сами да врше, и тако ако општина нехтедне узети хемичара, остаће као и досад, продавању фалсификованих и штодљивих средстава за живот, широм врата отворена. (Вичу: оставите то за сад). Лeno — само то је једна од најпречних санитарских потреба.

Председник. Ја мислим да то не мора сад ући у буџет — можете о томе изнети предлог и другој седници. (Вичу: Тако је).

К. Главинић. Још нешто господо — само једно питање овим поводом. Пре неколико месеци упућена нам је једна молба једнога младића из Београда, да га општина прими за питомца по струци лекарској. Онда је донета одлука да се та ствар остави до буџета. Сад ја не видим ту молбу ни у предлогу судском ни комисијском. Молио бих да нам се каже зашто је то изостављено. Молим за обавештење и задржавам право да у другој седници нарочито о томе говорим.

Председник. Ми смо у првобитни пројект буџета то били ставили и тако је отишло комисији, а шта је било даље не знам.

Б. Новаковић. Ми то нисмо имали.

К. Главинић. Ја задржавам право да то питање покренем у првој седници која дође.

Св. Боторић. Како ја видим да се овде ради, ми смо требали још прво вече кад смо дошли да радимо на буџету, да усвојимо све како је суд предложио, па да не давгубимо. Ми сад видимо да није вајде борити се више да се што уштеди на буџету; зато идемо кући (излази са још десеторицом).

Д. Ђирковић. Ми немамо у овој вароши ништа што нам је од преке нужде да имамо, а овамо дајемо својим чиновницима масне плате као каква богата држава. Тешко Београду и његовом напредку ако се овако и даље ради (излази из седнице).

Председник. Ја неразумем од куд та срдња. Ми овде претресамо буџет већ у 6—7 седница, и како већина што реши тако мора бити.

Н. Х. Поповић. Ја држим да одборници на овај начин не могу напуштати седницу. То треба да се осуди.

Председник. Шта ћу да радим, не могу силом задржати никога. Има нас овде ипак довољан број да можемо радити.

Н. Х. Поповић. То је друго питање. Али, да ли се сме напустити седница на овај начин?

Н. Милишић. Оно што је казао г. Ђирковић оно је онако. Овде се говори само о масним платама, а никаквих уштеда и олакшица нисмо учинили општини. И ја нећу више учествовати у раду.

Б. Новаковић. Ја мислим да преко тога треба прозг прећи ћутке пошто њиховим одласком нисмо олеснобљени да наставимо; јер само онда, кад би био тај случај, т. ј. да због тога, не може радити одбор, што су се неки одборници уклонили, требало би гледати шта ћемо. Овако треба наставити рад.

Ж. Бугарчић. Знам али то је незгодна ствар да сад радимо даље, кад је 10—12 одборника отишло из седнице.

К. Главинић. Молим вас г. председниче констатујте колико нас има овде на окупу, па ћемо видети можемо ли продужити рад или ћемо и ми ићи. Што о томе ваздан да говоримо?

Председник. Добро господо — да се прозовемо.

Прозива се:

Св. Зорић ту је; Ђор. Николић отишао; Јов. Ђурић отишао; Ил. Цветановић овде је; Милош Обркнежевић отишао; Др. М. Т. Лeko овде је; К. Петровић овде је; Н. Х. Поповић ту је; Б. Новаковић овде; Н. Милишић — ја нећу да радим кад је толико људи отишло; К. Главинић овде сам; Св. Карапешкић ту је; Х. Азријел овде је; Јак. Бајлони овде је; Дим. Ђорђевић овде; Станко Петровић отишао; Н. Вулковић и ја не могу да радим; Д. Ђирковић отишао; Св. Боторић отишао; Видоје Виторовић овде је; Никола Поповић овде је; Милан Ж. Маринковић отишао; Н. Мијајловић овде је. —

Дакле господо отишло је њих 9 а има свега 17 од којих су тројица казали да неће да раде. Дакле можемо ипак радити по закону.

К. Петровић. И ја нећу да радим пошто је много одборника отишло. —

Председник. Лeno; осим мене остаје ту још 13 који хоће да раде. —

Изволте чути даље.

Секретар чита: XII Лечење сиротиње. бр. 56. На лечење општ. сиротиње 3600 динара. —

Председник. Усваја ли се? (Усваја се).

Секретар чита: XIII Издржање ванбрачне деце. бр. 57. На издржавање ванбрачне деце 9700 динара. —

Председник. И овде комисија не прави примедбе (Усваја се).

Секретар чита: XIV Издржање сиротиње бр. 58. На издржање сиротиње београдске 47.000 динара (Усваја се) бр. 59. На издржавање породица умр. чиновника 3000 по предлогу суда, а 1920 дин. по предлогу комисије.

Б. Новаковић. Ми смо овде узели ону цифру која се данас фактички издаје.

Председник. А суд је предложио више зато што у току године може доћи случај да се још коме да издржање па треба имати за то суму у буџету. Ви се сећате да је овде у одбору учињен предлог да се даје издржање и фамилији п. Јове Николића б. нашег правозаступника. Осим тога имамо једног који је служио на кантару па умро, а оставио децу у сиротињи. С тога ако је одбор вољан да се и њима да нека помоћ, онда мора бити ова сума већа но што је данас.

Напоследку имам да кажем да је и у лањском буџету било стављено на ову цељ 3000 а није се толико издало, него само 1920 динара а ресто је остало као уштеда.

Н. Поповић. Ја мислим да треба да остане ова сума те да општина може дати помоћи породицама оних својих чиновника који су часно служили и после себе оставили сиротињу. Ту помоћ суд нема права сам да одређује, него ће изнети пред одбор, па ако усвојимо, даваће се, а иначе ће бити уштеде. На терет партије непредвиђених трошкова нема разлога да се ова сума сгави јер онда би се та партија увећала, а и зашто би се стављало на терет те партије и оно што се може да предвиди. То је свеједно. —

Б. Новаковић. Није свеједно да ли ће се овде ставити 3000 или 1290, јер кад одредимо једну суму на извесну потребу она остаје и не сме се на друго што трошити. Зашто да нам стоји толика сума колика нам данас фактички није нужна. Ми са оним средствима којима располажемо, не можемо подмирити ни једну своју преку потребу у општини ако не уштедимо на појединим партијама. То треба имати на уму.

Председник. Али имамо једно решење одборско у коме је казано да се све уштеде по буџету могу утрошити на калдрмисање.

Б. Новаковић. За мене је најпрече де подмиримо прво потребе за канале и водове па онда тек остало.

Св. Карапешкић. Мени се чини да те позиције нису сталне као код чиновника. Ако је некој породици давата пензија, док се налазила у сиромаштву, па је доцније њено стање поправљено, онда и пензија треба да престане. О томе треба да се прибави извештај. Ја знам да се и у инвалидском фонду тако практикује. Тамо се сваке године тражи извештај да ли је стање породице која прима помоћ, остало исто или се поправило, па се према томе извештају и управља.

Председник. Ја вам могу казати коме се даје ова помоћ. Даје се удовици Драгољуба Стојиљковића који је био секретар општински и Драгољуба Поповића који је био члан суда. Осим њих има издржање још и Радовићка. — Није дакле то никакав луксуз.

К. Главинић. Са обзиром на ово објашњење и са обзиром на то, што у току ове године може да се појави потреба да још коме морамо дати ову помоћ, и што се о овој помоћи без нас неће моћи ништа да реши, ја сам зато да се одобри сума, коју предлаже суд; а што се не изда, то ће доћи у уштеде и употребити се на калдрме по решењу које о томе већ постоји. (Вичу: да се реши.)

Председник. Да решимо ствар. Ко је за 3000 динара нека каже за а ко је за 1920 као што комисија предлаже, нека каже против.

Гласају:

Свет. Зорић за, Илија Цветановић против, др. Лeko за, Н. Х. Поповић против, Б. Новаковић против, К. Главинић за, Св. Карапешкић против, Х. Азријел за, Ј. Бајлони против, Б. Димитријевић за, В. Виторовић против, Н. Р. Поповић за, Н. Мијановић против, К. Томић за, Ж. Карабиберовић за.

Гласало је 8 за а 7 против, по томе остаје 3000 динара. — Ајдемо даље. —

Секретар чита: XV интерес и одплата управи фондова. бр. 60 на име интереса и отплате дуга 26.822 динара 84 паре, —

Н. Х. Поповић. Одкуда тај дуг. —

Председник. Нешто кад се калдрма поправљала а поглавито од куповине имања. Кад је купљена кућа А. Книћанина за школу, примљен је дуг управе, а тако исто и кад је купљена кућа Саве Снахије, јер је већи интерес да се прими дуг са 6% интереса него да се исплати готовим (Усваја се).

Дакле прима ли се ова позиција. (Прима се).

Секретар чита: XVI Разне грађевине општинске.

бр. 61. На оправку и израду добара општинских 12.000;

бр. 62. На оправку канала и ђуприја 3000;

бр. 63. На оправку друмова општинских 30.000;

бр. 64. На оправку старе и нове калдрме 95.000.

бр. 65. На грађење нове коцкасте калдрме и ануитет 30.000. дин.

Председник. Код свију ових позиција, комисија је сагласна са предлогом суда односно суме, само је она позиције под бр. 64 и 65 спојила у једну. Но ми смо налазили да је боље да се у буџет стави засебна цифра за ануитет нарочито с тога, што ће се на тај начин лакше наћи предузимач кад зна да има у буџету одређене суме на то да се плаћа интерес и отплата на дуг који се учини за калдрму. Кад имамо 30.000 дин. на ту цељ, онда можемо уговорити калдрму за 300.000 динара. —

Изволте да решимо хоће ли се ово питање потврдити или спојити, пошто се нико не јавља за реч. Ко је за предлог суда нека каже за, а ко је за предлог комисије нека каже против.

Гласају:

Св. Зорић за, И. Цветановић против, др. Лeko за, Н. Х. Поповић против, Б. Новаковић против, К. Главинић за, Св. Карапешкић за, Х. Азријел за, Ј. Бајлони за, Б. Димитријевић за, В. Виторовић за, Н. Поповић против, Н. Мијановић за, К. Томић за —

Председник. 11 је гласало за а 3 против. Дакле примљен је предлог судски.

Секретар чита: XVII Водоводи општински.

бр. 66. На оправку чесама и водовода 2000 по предлогу суда и комисије. (Прима се).

XVIII. Осветлење вароши.

бр. 67. Набавка гаса 18.000 по предлогу суда и комисије (прима се).

бр. 68. Набавка палидрваца и платна — по предлогу суда 500 а по предлогу комисије 300 динара.

Председник. Не знам шта су мислила господа из комисије кад су на овој набавци одбили 200 динара. Набавка ова до сад коштала је толико колико је стављено.

Б. Новаковић. Комисија је рачуном наша да треба толико потрошити а не више, а да треба и штедети.

Председник. Било је 500 динара кад смо имали мање фењера, сад их има више па ипак више не тражимо на ову

потребу. Ви знате да кад дува ветар мора фењерџија да креше десет пута док запади лампу. То се не ради у соби но на пољу, и с тога се више троши овог материјала. (Вичу: да гласамо.)

Добро господо. Изволте гласати: ко је за предлог судски за, а ко је за предлог комисије против.

Гласају:

Св. Зорић за, И. Цветковић за, др. Леко против, Н. Х. Поповић против, Ђ. Новаковић против, К. Главинић против, Св. Карапешкић против, Х. Азријел против, Ј. Бајлони против, Ђ. Димитријевић против, В. Виторовић против, Н. Р. Поповић против, Н. Михаиловић против.

Председник. Дакле сви су против, сем двојице. Остаје предлог комисије.

Секретар чита: XIX фењери.

бр. 69. Набавка нових и оправка старих фењера 1900 по предлогу суда а 1000 по предлогу комисије.

Председник. За ову набавку држана је лицитација и усвојена је погодба 1900 — дакле не може се овде штедити (вичу: онда се усваја). Дакле усвајате ли ову позицију по предлогу суда. (Усвајамо.)

Сад чујмо даље.

Секретар чита: XX на школе и друге потребе

бр. 70. Накнада учитељима за стан и огрев 54.400 динара.

Председник. Усваја ли се? (Усваја се).

Секретар чита:

бр. 71. Плата школских служилаца по предлогу суда 18.000 а по предлогу комисије 16.200 динара.

Председник. Комисија је и овде узела ону цифру која се сада дејствително издаје али познато вам је да се често преко године деси да се отвори какав нов разред и онда је нужно да се увећа број фамулуза.

Ђ. Новаковић. Није нас руководило само то, него што се даје овим службоцима и по 80 динара плате на месец, а ми држимо да се могу наћи и за мању плату добри фамулузи.

К. Томић. Истина је да фамулузи нису сви једне плате Има их са 50 и 60 динара, али нема их са 80 —

К. Главинић. Ја не знам да ли је комисија имала податке како се ова сума троши. Један фамулуз служи 15 година, други служи годину и две и међу њима треба да има разлике у плати. Неки имају и стан у школи, други га немају; и према томе треба да се удесе и њихове плате.

Ђ. Новаковић. Ми нисмо имали те податке али ова је цифра коју смо ми предложили довољна. Ја знам да неки фамулузи не само да имају стан него и приватне држе у своме стану.

К. Томић. Молим кажите где је то па да га истерамо одмах.

Ник. Поповић. Ја знам школу где два послужитеља има за четри собе. То је у кварту г. К. Томића, код саборне цркве. А зашто је то нужно?

Председник. Ја мислим да се може примити и комисијски предлог јер дејствително толико и треба; али ако се покаже потреба да се узме који нов служитељ, онда то ће пасти на терет кредита из непредвиђених трошкова (Тако је).

Дакле усваја ли се да остане мњење комисије с овом напоменом? (Усваја се) Добро. Нека буде тако. Да идемо даље.

Секр. чита:

бр. 72. Огрев школски 10.000 и по предлогу суда и по предлогу комисије (Усваја се)

бр. 73. Кирија за основне школе 28.000 по предлогу суда и комисије (Усваја се)

бр. 74. школске потребе 5.750 по предлогу суда и комисије (Усваја).

бр. 75. Помагање сиротних ученика 3000 дин. по предлогу суда и комисије. (Усваја се)

бр. 76. Књижници школској 2000. дин. по предлогу суда и комисије (Прима се);

бр. 77 Плата деловођи школског одбора по предлогу суда 500 дин. а по предлогу комисије: укида се.

Председник. Ја сам сматрао и сад сматрам да није право да ико ради тај посао без награде. То није мали посао. Узмимо да то ради један учитељ, па је ли право да долази сваки дан овде к мени, а да не буде за свој рад награђен. Тако исто стоји и са општинским чиновником који се на тај посао употреби ван своје дужности. Напослетку ваша је ствар, па изволте решити.

Ник. Поповић. Молим да објасним ову ствар, као учитељ, коме је овај посао школског одбора и његовог деловође добро познат. У Београду постоје неколико пододбора школских и постоји Главни школски одбор. Главном школском одбору председава председник општине. Сви пододбори корешпондирају са главним школским одбором. Ако треба каквих књига за сиромашне ђаке, ако треба што друго набавити, што год оправити и т. д. за све потребе, пододбори не могу сами да раде без споразума и одобрења гл. шк. одбора. Према томе ту су чисте преписке пододбора са главним одбором, и кад по закону деловође пододбора мора да плаћа општина, није право да се не плаћа ништа ономе који са свима тим пододборима ради и керешпондира као деловођа главног одбора. Осим тога има преписку да води, измеђ гл. одбора школског и министра пошто има ђака који се досељавају, има их који се одсељавају, и т. д. Нужно је дакле да и овај деловођа буде награђен. То не треба нико да спори а може се говорити о томе са колико да буде награђен.

Ђ. Новаковић. Ми смо имали на уму тај посао, али смо држали да га може вршити који од општинског персонала судског.

Председник. Треба имати на уму и то, да ту мора бити на томе месту човек, који има појма о тим пословима.

Ђ. Новаковић. Ако мора за то да буде нарочит човек онда је мало 500 динара плате. Али кад је тај посао до сад могао да врши општински рачуновођа може га вршити и један писар.

К. Томић. Ја мислим да ову позицију не треба да укидамо јер овај посао мора да врши и општински чиновник само у ванканцеларијско време. Узмите само то колики је ту посао кад дођу набавке потреба за све школе за целу годину. То бадава неће нико да ради. (вичу: да решимо).

Председник. Добро. Ко је за судски предлог нек гласа за, а ко је за предлог комисијски нек гласа против.

Гласају:

Св. Зорић против, И. Цветановић за, Леко за, Н. Х. Поповић против, Ђ. Новаковић против, К. Главинић за, Св. Карапешкић против, Х. Азријел за, Јок. Бајлони за, Ђ. Димитријевић за, Вид. Виторовић против, Ник. Поповић за, Ник. Мијатовић за, К. Томић за.

Дакле гласало је за предлог суда 9 а 5 против. Остаје по судском предлогу; сад да прекинемо.

Н. Х. Поповић. Молим вас господо чујте извештај комисије о еврејском гробљу.

Председник. Пошто је сад доцне да се што даље по овоме ради, то изволите узети на знање овај извештај, да би га доцније у другој седници могли решити. За сад је састанак закључен. Састанак овај трајао је до 9¼ час. по подне.

ОДБОРСКЕ ОДЛУКЕ

На редовном састанку 3. ов. мес. општински је одбор донео ове одлуке:

1.) Да се спусти цена хлебу на 18 пара дин. — киле;

2.) Изабрао комисију да проучи, на какав би начин општина најлакше и у скоро могла подићи потребан број зграда за *основне школе, варошки суд и кланицу*;

3.) Решио да се нивелише доњи део «београдске» улице од «Лепе Катарине» до «Крагујевачке улице», да се награде тротоари и олуци за одвођење воде; а калдрмисање да остане за доцније;

4.) Изабрао комисију да проучи и даде мишљење: може ли се и под каквим условима предосигурање допустити Марку О. Марковићу и комп. да преко општинског земљишта постави шине ради везе парног млина са железничком станицом;

5.) Изабрао комисију да изврши преглед састављеног плана целокупне данашње варошке регулационе ситуације (према регулационим линијама од стране г. министра грађевине одобраваним за поједине крајеве и улице) и да у исти учрта линије преиначења регулације, како би се она имала и требала извести према данашњим саобраћајним приликама и техничким прописима, па за тим да одбору даде реферат и мишљење о свему, што би се ради утврђења плана и извршења регулационих преиначења имало предузимати.

6.) Одлучио да изабрана комисија проучи пену за закуп «Тамиса»;

7.) Одлучио да се одма распише лицитација за продужење нивелације и калдрме у другом делу пријеполске улице.»

НА ЗНАЊЕ

Сваки онај, који жели за своју потребу узимати песак са дунавске обале, има се предходно јавити општинском суду, да би платио таксу, која припада општинској благајни, и добио потребан број печета, по којима се допушта и контролише вађење песка.

Такса је 30 дин. пара од кола, а пријаве се чине одређеном кметовском помоћнику у општинској судници.

Без пријаве нико несме узимати песак — ако није рад излагати се: *одговорности, казни и плаћању четворогубе таксе.*

Од стране Суда општине вароши Београда 1. Маја 1889. СБ. 6109.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Главни Одбор «Друштва св. Саве по одлуци од 27 априла ове год. бр. 512 приређује на дан 1 септембра ове године лутрију, на којој ће се извући 301 згодитак. Чист приход од ове лутрије намењен је зидању *Светосавскога Дома* за друштвену школу и пансионат.

Главни згодитак биће један *виноград* на топчидерском брду, или вредност његова *у новцу*.

150 згодитака биће у разним стварима, које ће се доцније појединце обзнанити, и.

105 згодитака биће у разним књигама.

Лозова ће бити свега 15 хиљада, а цена је једном лозу 2 динара.

На лозовима од броја 1 до броја 400 закључно изостала је на полеђини напомена која се налази на свима осталим лозовима и која гласи:

«*Лицу, које добије главни згодитак, стоји до воље, да прими или виноград или у готову новцу вредност која му одговара, а та је, 10.000 динара у сребру.*»

На лозовима до броја 400, закључно бројеви су рукописни, а на свима осталима печатни.

Сви лозови снабдевени су печатом друштвеним.

Д.С.С. Бр. 533

3 маја 1889 године

Тајник
Ср. Ј. Стојковић.

Председник,
«Друштво Св. Саве»,
Светомир Николајевић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Дате су у штампу

ПЕСМЕ

ВОЈИСЛАВА Ј. ИЛИЋА

књига ће изнети 16 табака.

Новац треба слати г. Пери Зорићу, м. фактору кр. ср. држ. штампе, и књижарама: В. Валожина у Београду и Душ. Валожина у Нишу.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗДАВА НЕДЕЉНО ЈЕДАНЦУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ . . . . . 6 дин.
 ЗА ПОЛА ГОДИНЕ . . . . . 3 дин.
 ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ . . . . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
 Претилату ваља слати упутницом на општин-
 ски суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

Наплаћена писма не примају се.

БЕОГРАЂАНИ!

Петнајестога Јуна, пре пет векова, на тужноме Косову-пољу сломише се крила старој, неманићској држави српској; у витешкој борби славно паде уз кнеза-Лазара цвет јунака српских, и само преко њихових лешева туђинска на-језда прегазиле и потлачиле народ српски.

Колики је значај тога и кобног и славног дана 1389-те, казује нам пет-столетна прошлост народна, јер светлом спомену на узорито јунаштво и витешко пожртвовање косовских бораца **за веру и слободу отаџбине**, има се највише захвалити, што је у души народној, и у најмучнијим данима, постојано јачало веровање у нову и срећнију будућност српства.

И данас, светковином косовске петстогодишњице, садашњи нараштај треба да се одужи ма и скромним знацима, једноме, истина тужном, али и светлом листу историје.

Представништво српске престонице умољава свеколико грађанство да се придружи светковању петстогодишњице косовске Петнајестог Јуна о. г., на начин, како је то ниже изложеним редом утврђено.

По закључку одборске седнице од 12. Јуна 1889 АБр. 315.

Заступник

Председника општине

Члан суда

Коста Томић

Деловођ

СПАСО ХАЦИ-РИСТИЋ.

Р Е Д

СВЕТКОВИНЕ КОСОВСКЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ У ПРЕСТОНИЦИ

1. У вече 14. Јуна у 7 и по час. биће у Саборној, и осталим црквама, свечана вечерња с бденијем по србљаку.
2. Бденије ће огласити звона по свима црквама.
3. Од 6 час. у вече 14. Јуна, па до поноћи 15. Јуна, неће бити у целој земљи свирке и весеља.
4. У зору 15. Јуна, са бедема београдске тврђаве 21 пуцањ оглашује светковину.
5. У 9 часова пре подне у Саборној, и свима осталим црквама, свечана литургија по србљаку. На овој литургији учиниће се на свом месту помен погинулима на Косову.
6. По свима црквама говориће се на литургији сходна беседа.
7. После литургије и беседе, држаће се свуда парастос погинулим на Косову. „Вјечнаја памјат“ пропраћа се плутоном из топова и пушака.
8. После парастоса општински ће одбор држати у својој дворани свечану седницу, на којој ће један одборник говорити сходну беседу а по том ће се донети нарочите одлуке.
9. На бденију 14. као и на литургији 15. Јуна присуствоваће представништво вароши, официрски кор, чиновништво као и све остало грађанство.

Примедба. На бденије као и на литургију, долази се у прилици, или са знацима жалости. На општинској кући као и на здањима држ. војних надлештава, устаћи ће се 14. Јуна црне заставе.

ВИДОВ—ДАН

1889—1889

Данас је сав српски народ устао на ноге да се са осећањима туге али и са осећањима народнога поноса, поклони спомену косовских јунака.

Данас, на петстотинити годишњи дан битке косовске, сва се Србија обукла у црно али свечано руво; и као уцвељена мати она сузе лије, али се уједно и јуначком својом децом поноси; цвећем обасипље гробове њихове, али с достојанством погледа око себе и с надежом гледа у будућност народа српског.

Велики је ово дан, у који народ српски осећа потребу да се прикупи сам у себе, да се на помену Косова и поучи и охрабри.

Да се поучи, јер је заиста велика наука, коју Косово свима народима, а пре свега српском народу даје, наука: да и најсјајније јунаштво не може да спасе отаџбину кад црв неслоге и себичности њено срце подгриза.

Да се охрабри, јер народ један који је имао косовске јунаке, и народ један који је ево и данас након пет стотина година од Косова жив и пун свести о своме достојанству и о своме народном задатку, такав народ заслужује да има сјајну будућност и такав народ никад не може да пропадне.

Са оваким осећањима српског поноса и родољубиве наде, данас ће мисао свакога Србина, да лети ка Косову и к старој престоници кнез Лазара.

С таквим осећањима и Београд, престоница обновљене краљевине српске, поздравља своју старију славну сестру, престоницу кнеза Лазара. Крушевац је имао славу да испрати кнеза Лазара и његову војску на бој на Косово, да јуначком смрћу својом запечате љубав своју к отаџбини. Крушевац је имао тугу да види сузе царице Милице и њених кћери, и да прима у своје зидине одјек жалости, која се по целој Србији разлегала за јуначким синовима који на Косову за њу изгинуше. Данас, Крушевац има утеху што види како се погледи целога народа упиру са Косова на Лазареву престоницу и са ње на Косово.

А нова престоница српске обновљене краљевине, ево грли духом стару престоницу Лазареву; с њоме заједно пролива сузу туге, захвалности и поноса на кивоту кнеза Лазара и његових јунака, с њоме заједно заветује се на славним гробовима косовским, да ће љубављу и верношћу стајати уз престо Краља

Српског, да ће с њоме заједно давати пример родољубља, радити на слози и јединству браће и на напретку отаџбине.

Заједно са свом Србијом, престоница данас увикује:

Благо нама што имамо косовске јунаке, да се њима поносимо и да се на њихово родољубље угледамо!

Слава косовским јунацима! Слава! Слава!

Општинске вести

Представници. На светковини косовске петстотинице у Крушевцу, и при миропомазању Његовога Величанства Краља Александра I у Жичи, учествоваће од стране престоничке општине председник општине г. *Живко Карабиберовић* са одборником г. *Светозаром Карапешићем*.

Они су уједно и чланови главног приређивачког одбора.

Свечана седница. Свесна свога положаја и дужности према народу, престоница данашње краљевине српске старала се увек до сада да на олтар отаџбине од своје стране доприноси све што може. Па и данас, кад српство тужним споменом прославља петстотиницу славне и витешке косовске битке, престоница жели да једну црту више уреже у споменик славе српскога народа. У то име, представништво њено држаће данас у општинској дворани свечани састанак и на истоме према закључку конференције од 12 ов. мес. донети одлуке, којима ће од сада значај 15. Јуна 1389-те и успомена на њ бити крепљена тога дана сваке идуће године.

Беседа. На данашњем свечаном састанку општинскога одбора беседиће одборник г. *Милован Маринковић*, професор.

Прилог. Уз овај ванредни број иде као прилог у засебним броширама и говор г. *Јована Драгашевић*, који ће држати данас по подне у Крушевцу, после положеног темеља споменику Косовских јунака.

Ванредни број. У првоме идућем броју, 20. ов. мес. донећемо извештај о данашњем свечаном састанку општинскога одбора.

ПОЗИВ СРПСКОМ НАРОДУ НА ПРИЛАГАЊЕ ЗА СПОМЕНИК КОСОВСКИМ ЈУНАЦИМА

Данас се навршују пет тужних векова од кобнога и страшнога дана, од славне битке на пољу Косову. Народ српски, уједињен под сјајном круном *Немањића*, беше коракнуо далеко у политичкој моћи и хришћанској просвети. Под његовим крилом прикупљаху се у државни савез и целину сви остали народи Балканскога полуострва. Исток и Запад погледаху с дивљењем на младог српскога дива, који се једном руком хваташе Јегејскога мора и Византије, а другом Дунава и Јадранскога Приморја, утврђујући с пријатељима и савезницима мир и братство, и тим одбијајући азијску најезду од Јевропе.

Ну још не бејаху довољно утврђени основи и споне, које постави великој држави Српској у половини XIV. века *силни цар Душан*. Његовом прераном смрћу прекиде се историјско дело државнога савеза балканских народа под *српском* заставом.

Области Српске заљубаше се и откинуше од заједничкога царског стабла засебним династичким правцима, а тиме паде главни бедем, који би могао уставити освајачко наступање Мухамедства, које, одушевљено вером, а чврсто војничким уређењем, крену у густим гомилама преко Хелеспонта у Јевропу. Први већи успех задобише освојењем Једрена и поразом Срба на Марици.

Тада *кнез Лазар* прегну, да из *Крушевца* прикупи снагу српску, и да обнови бар један знатнији део државе *Немањића*, те да с новом снагом дочека турску силу на *Косову*. Светле успомене *Душанове* царевине опет оживеше. Српски народ, као и сви велики и храбри народи, није могао изгубити своју самосталност без велике и славне борбе.

Ну снага српска, на *Косову* испуљена, беше према турској малена, а раздором међу војводама још и ослабљена. *Кнез Лазар*, *Милош Обилић* и *Југовићи* оставише диван пример јунаштва и прегоривања, прославише на *Косову* име *Српско* за вечита времена — али не могоше одбранити самосталност српске државе.

На *Косову* сукобише се два света, два супротна историјска и културна начела. Муслмански свет задоби победу, а хришћанска просвета с државом српском на Балкану би потиснута за више векова.

Али из пепела «*Косовских јунака*» поникла је нова мисао и нова слобода српска, која се у брдима, у народним песмама и манастирима није никако ни гасила. *Нова краљевина српска* ево чини у *Крушевцу* *петстогодишњи помен битке косовске* и *диже прилозима српскога народа споменик*, као *видљиви знак признања и захвалности косовским јунацима*.

И као што је у страшном и судбоносном часу битке косовске била у *кнезу Лазару* и његовим *војводама* оличена вековна мисао, историјска слава и част свеколиког српскога народа: тако у скромној светковини *Косовске Петстогодишњице* и у подизању овога споменика огледају се света осећања садашњих Срба према светлој народној прошлости и њијове племените тежње према будућности народној.

Истина, најлепши споменик и најдостојнији знак захвалности косовским витезовима живи у души свакога Србина, који осећа тугу *мајке Југовића*, који се поноси славом *Обилића*, који се одушевљава јунаштом *Краљевића Марка* и *Страхињића бана*, *Хајдук Вељка*, *Синђелића* и *Рајића*, који живи и крепи се надама и идеалима народним. Оваки споменици трају вечито, и сваки млађи срећнији нараштај прилаже на њих нове, неувеле венце родољубивих жеља, високих идеала на пољу политичког и духовног народног живота.

Али и поред тога, светковина *Косовске петстогодишњице* у старој престоници *кнеза Лазара*, не треба да остане без *видљива споменика*, који би путнике и млађе нараштаје подсећао на вечито светле примере јунаштва и родољубља *Косовских јунака*, а у једно и будио дубока осећања дивљења и поштовања, која гајимо према њиховом спомену ми сви, старији и млађи, који доживесмо овај велики и значајни дан у слободној краљевини Србији. Свете мошти *кнеза Лазара* и кости његових витезова зарадоваће се, а њихове сени благосиљаће нас с небеских висина, гледајући, како се Срби одазивљу топло, скромно и побожно, њиховом светом спомену.

«Главни приређивачки одбор за светковину Косовске петстогодишњице» обраћа се овим позивом свима Србима, општинама, задругама и појединцима, да приложе колико ко може и милује, на «Споменик Косовским јунацима» који ће се подићи у Крушевцу, и коме ће сад о светковини положити основ Његово Величанство Краљ Александар I.

Сваки и најмањи прилог биће угодан и виђен пред браћом.

За прикупљање ових прилога саставиће се нарочити одбор, који ће објавити како да се прилози скупљају и куда да се упућују. Док се тај нарочити одбор не састави, главни приређивачки одбор примаће прилоге.

На Видов дан 1889.

у Крушевцу

Главно приређивачки одбор
светковине Косовске петстогодишњице.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 1. Маја. 1889. год. у Београду.

Почетак у 6^{1/2} часова по подне

Присутствовали: Председник општине г. Живко Карабиберовић, члан суда: г. Коста Томић, чланови одбора: г. г. Н. Д. Јанковић, Св. Милојевић, Св. Боторић, Дим. Т. Вељковић, М. Кр. Борђевић, М. Велизарић, М. Р. Маринковић, М. Х. Поповић, Ђ. Николић, Јов. Илиј, Др. М. Т. Лeko, П. Д. Видаковић, М. Миловановић, М. Ј. Марковић, Гл. Јосиповић, Ј. Ж. Бурић, М. Ж. Маринковић, Ж. Бугарчић, К. Д. Главинић, Т. Ј. Мијајловић, Гргур Миленковић, Д. Ђирковић и Н. Л. Милишић.

Садржина: 1.) Избор комисије за преглед грађења калдрме у цигљарској и мирјевској улици; 2.) Лицитација за грађење калдрме у „Са-рајевској“, „Сјеничкој“ и „Фрушкогорској“ улици; 3.) Избор комисије за прогумачење уговора за грађење калдрме у „Пријеполској“ и у улицама око „Цветног трга“; 4.) Лицитација за грађење калдрме у призренској улици; 5.) Извештај комисије о улицама које се првенствено имају калдрмисати; 6.) Предлог да се покрене питање са колико великим камењем треба у будуће калдрмисати улице; и 7.) Избор комисије да оцени у колико је откопана улица доње градско поље.

Председник. Састанак је господо отворен.

Протокол од прошлог састанка пошто је од буџета, ја мислим да читамо прексутра, кад буде на дневном реду буџет.

Данас сам вас морао звати за друге ствари с тога, што има лицитације, које су хитне, а и ствари, које не трпе одлагања.

Св. Боторић. Молим вас г. председниче за реч.

Председник. Изволте.

Св. Боторић. Прави се нова калдрма у мирјевској и цигљарској улици, а тамо је одређена једна комисија од суда, од неколико чланова: одборника и грађана. Пошто сам и ја члан те комисије, молио би одбор да он одреди сад једну комисију, те да ова изађе и види, да ли се та калдрма прави по условима и уговору или не.

Ово је ствар врло хитна, и ја би молио и ако није на дневном реду, да се сада сврши, и комисија одма сутра дан тамо упути.

Председник. Ја примам тај предлог. Но пошто сте ви члан те комисије, ја мислим да сте требали одмах јавити суду да се не ради по уговору, ако се неради, јер суд не треба да и о томе води бригу кад је комисији једној већ то у дужност стављено. Ја сам послао и уговор комисији, те да зна шта се и како предузимач обавезао, и да види, да ли по том уговору ради. Кад сте приметили да се по уговору не ради, требали сте јавити суду. У колико се сећам, г. Главинић је казао онда, кад се лицитација одобрила, да калдрма није скупа, но само треба строго надгледати, да се не би злоупотреба догодила.

Св. Боторић. Не би рад био да се упуштам много у говор, да ми се не пребацује да правим ларму.

Кад одбор одобрава да се калдрмише сокак, кад одобрава лицитацију и цену, онда је и праведно, да он одређује и комисије које ће примити ту калдрму.

Калдрма се не прави по условима, који су у уговору прописани. Ја томе нисам могао стати на пут. Он прави калдрму са материјалом противно условима, и то му је од стране суда, или кога другог, одобрено. Дакле треба да се одреди комисија нарочита, па нека извиди, и ако је немогуће да ову калдрму изради по условима, онда да се цена смањи.

К. Главинић. Ја сам случајно у тој комисији одређен. Како ме је одредио, позитивно не знам, тек ја сам тамо изишао. Требао је да дође још један стручњак, али он није дошао — ја сам преглед извршио и написао извештај. Оставио сам члановима тај извештај да га прочитају, па ако се саглашавају самном, нека га и потпишу, ако не, онда да се тај мој извештај засебно поднесе одбору.

У том извештају ја сам казао, да се калдрма не ради као што треба. Ранија комисија, у којој је и г. Боторић, потписала је један акт, којим, с обзиром на околности, предлаже суду, да се калдрма гради са песком, који је донет. Ја господо као стручњак казао сам, да се не ради како треба, и казао сам шта треба да се ради.

Св. Боторић. Молим вас г. председниче је ли донешен закључак да се одреди комисија?

Председник. Изволте господо изабрати комисију, ја нисам противан.

Св. Боторић. Ја предлажем г. г. Миливоја Јосиповића, Глишу Јосиповића, Милорада Јанковића, Јоцу Илића и општинског инжењера. (Чује се: и Боку Николића).

Председник. Примате ли господо ову кандидацију? (Примамо).

Мени господо, тај извештај г. Главинића није поднет. Мора бити да је код инжењера. Мени је казао инжењер, да

предузимач нема колубарског песка, по да примимо дунавски, и на то сам ја казао, да не могу од уговора да одступам. **Одмах** сам одредно неколико одборника и неколико грађана да то прегледе, и шта сам друго могао и учинити.

Ова садања комисија, господо, отићиће тамо да види шта се ради и да јави суду. Је ли то њен задатак? (Јесте) Добро, њој ће се дати сва акта на ово односећа се, као и уговор, а и поднети извештај. Желите ли да и они људи, који имају имања у тим улицама буду тамо при прегледу и да и они имају гласа.

Пера Видаковић. Све грађане београдске претставља одбор, па кад су одборници у комисији, онда не треба и те људе друге потрзати.

Председник. Ову комисију господо, још сутра ћу позвати, да констатују, право стање ствари т. ј. да ли се ради по уговору или се не ради.

Марко Велизарић. Ми смо г. Председниче још раније донели закључак: да, кад се избере једна комисија она сама и да се конституише и састаје на позив свога председника.

Председник. Добро, нек они сами одреде ко ће између њих бити председник и који ће позвати комисију.

Милутин Марковић. Ја мислим да је боље да председник општине позове комисију први пут, па после нек се они договоре.

Глиша Јосиповић. Сви који смо изабрани овде смо. Сутра да се састанемо тамо, између 2 и 3 сахата по подне (Прима се.)

Никола Милишић. У предпрошлој седници нека су господи одборници изашли из седнице и нису хтели да решавају. Међу њима сам био и ја, који нисам хтео те седнице да учествујем у решавању, али ни сам ни изашао из седнице, већ сам седио одвојено на клупи.

Кад је дошло на решавање једно питање о фењерима, које је буџетска комисија предложила, да се укине, г. председник је објасњавао ту ствар како се не може укинути, у толико пре, што је то и уговором утврђено и општина не може сада на штету предузимача уговор раскидати; и тада је у томе говору казао, „ја не могу да се бијем с предузимачем и ако то хоћете, ја не могу, него за тај посао препоручујем вам г. Милишића, показујући руком на мене.

Питам г. председника с каквим је правом могао мене претстављати овде пред одбором као човека хрђавог, који је готов да се бије? А вас господо одборнике питам одобривате ли ви овај поступак г. председника и ако одобривате онда ми кажите, па ћу се одавде удалити, а иначе ако сам владања како ваља, онда дајте своје мишљење о томе.

Председник. Срећом има овде одборника који су били тада у седници, те знају како је ствар текла. Кад је била та ствар изнета на решење ја сам тада казао у уговору стоји 1900 динара да се плати. Та је лицитација држана и ви сте је одобрили и сад се не може натраг. Тад ме је подсетио један случај који се десно у скупштини кад сам ја био посланик. Један мој друг, кад је било питање о данку што Порти плаћамо, устао је, загрнуо рукаве од гуња и казао: „нећемо вала дати па ако ћемо се и тући.“ То је онда изазвало у скупштини смеј. То ме је подсетило и на овај случај и казао сам мањ да се тучемо, а ја за то немам снаге и тада реко у шали: ето то би могао издржати г. Милишић. Ја сам ово реко у шали држећи да имам слободе с вама шалити се. Но ако се г. Милишић због овога нашао увређен, нека ми опрости, јер нисам имао никакву намеру за вређање. Ви сте господо ту били и кажите није ли тако било. (Чује се: Јесте, шала је).

Никола Милишић. Ја молим г. г. одборнике нека даду о томе своје мишљење. Ја ово сматрам за увреду и казао сам шта сам имао.

Димитрије Турковић. Ја мислим да ће г. Милишић бити задовољан, кад г. председник вели да је то у шали рекао и трже реч натраг.

Никола Милишић. Ја то не могу да примим, нека већина то реши.

Јоца Илић. Кад г. председник то вели да је шала и узима реч, онда треба да се задовољите. (Тако је).

Председник. Ја сам се тада смејао и шалио не мислећи ни о каквој увреди. Ако сте ви г. Милишићу тако увредљиви, онда добро, ја се нећу више никад шалити. Кад ви незнате за шалу, онда пардон по други пут то неће бити никада.

Никола Милишић. Најпосле нека то већина реши.

Глиша Јосиповић. Кад г. Милишић неће ово да прими, онда ја предлагем да се извиниће г. председниково сматра, да је довољно и да је с тим дато заповелење. (Чује се: врло добро. Прима се.)

Милорад Д. Јанковић. Обично се дешава да међу нама падају заједљиве речи, то треба све да престане. (Тако је).

Председник. Да пређемо господо на посао, изволте чути протокол лицитације за калдрму у сарајевској и фрушкогорској улици (секретар чита) чујте услове: (секретар чита). Јесенас је држана лицитација с тим да предузимач дода камен колико треба. Размислио сам се о томе и наредно сам да се начини у овом смислу. Раскопана је стара калдрма. У уговору има се ставити да му се то урачуна.

Милорад Д. Јанковић. Ј асам хтео да видим, колико квадратни метара има та улица. (Секретар 1800. Чита).

Ја мислим да инжињер треба да изађе и да каже одакле почиње, и где се свршава улица, да неби после понова излазила нека лицитација. Сад да решимо питање о цени а инжињер нека изађе и премери и каже колико има квадратних метара да се начини.

Није овде забележена дужина улице, а то треба да се зна. То је забележено у квадратури, а људи хоће да знају дужину и ширину улице. Квадратура се извази кад се помножи дужина са ширином. За што да се не означи дужина и ширина улице?

Председник. Молим нека се прочита протокол понова. (Секретар чита: 5800 кв. мет.).

Никола Милишић. Ја се слажем са г. Милорадом, јер је онда лакше контролисати.

Светозар Милојевић. Ја мислим да није нужно о дужини говорити. Овде је реч о улицама. Кад се каже у улици тој и тој, оно се зна гди та улица почиње а где свршава. Инжињер је узео дужину и ширину па израчунао квадратуру.

Мика Кр. Борђевић. Калдрма се неправилно сад први пут. Држим да је правило и ред свагда кад се лицитацијом дају те калдрме, да општина треба да има израђене услове за све овакове лицитације. Има ли кога који води рачун и надзор о томе?

Председник. То је наш инжињер. — Говор је овај изазвало то, што су два господина одборника долазили код мене неки дан, па су тражили да им објасним ту ствар, која се њима не допада. 1886. године држана је лицитација као што је одборницима познато, толико, да двогодишњи буџет не може да исплати и то је било на концу месеца октобра, кад се буџет за ту годину свршава. Због тога се то није могло свршити. А сад кад се почело вршити, дошао је инжињер па каже: Г. председниче, грађани сматрају да је цела та улица дата на лицитацији да се калдрмише. Ја сам казао: у оно време строго се придржавало тога да се 10% плаћа

на вредност цене, која је погођена. И пошто нема довољног плана, него се само каже: у тој и тој улици, казао сам, да је у онолико погођено калдрмисање, у колико кауција претставља вредност. Сад господа из онога краја траже целу улицу. По несрећи погођено је одкопавање земље. Казао сам према скупоћи да наредим другу лицитацију, па ће бити јевтиније. Тој господи то није било право. Мени је господо све једно само нека се та ствар овде сврши а ви решите како хоћете.

Милорад Јанковић. Кад је решено да се калдрмише она улица, која је део од цветног трга, држана је лицитација, дакле одкуд сад излази, да се понова лицитација држи. Наш инжињер износи неку нову лицитацију; каже му се докле да се калдрмише, а он вели: оћу овде, нећу дотле, већ догде. Ради тамо већ два дана, а свега шест коца побо. Неће да да линију, него само момци раде и сад је тамо сто рупчага. Овакав поступак инжињера изазвао је нас.

Према кауцији господо од 3000 динара треба да се калдрмише цела улица, а инжињер не треба да тера свој ђеф јер ако то дозволите, онда ће друга ствар бити.

Сваки грађанин треба да зна колико је метара решено да се калдрмише, а за рад овога треба водити контролу и надзор над општинским чиновницима и радовима, јер овако је надзор слаб, па зато нам све хрђаво и иде.

Председник. Какав надзор хоћете кад сте ви одборници, који то надзиравате. Не могу ја да идем за сваким.

Милорад Јанковић. Ја не могу да трним да један општински инжињер овако што наочиглед суда ради, и зато треба инжињера да отпустите.

Председник. Ја га не могу одпустити. То је питање одборско.

Милорад Д. Јанковић. И сам председник зна, да је сам општински суд обмануо и полицију с тим. Казао је суд да ће се калдрма у овој улици извршити до прве половине априла, а није извршено ни до сад кривцом инжињера општинског.

Председник. Ако имате против инжињера тужбу, ја га не браним. Дајте тужбу пред одбор, па нека реши. Ако би одредили другу комисију, одредите лица из других крајева вароши, па нека прегледају и уговор и рад и према томе нека нам рефершу.

Марко Велизарић. Молим да се чита предрачун за ту калдрму. Може бити да ће у њему означена бити ширина и дужина улице, и ако то буде, онда неће бити нужно да се понова мери. Дакле молим да се то прочита.

Никола Милишић. Ја сам хтео да вам ставим до знања то, кад је донет камен на цветном тргу. Има три године од кад је предузимач узео лицитацију ову и није му се дало да ради. Свет је сав скоро камен разнео и грдна штета човеку направљена. Он је и кауцију положио, сад вели: ако ми општина дозволи радити, набавићу други камен, а ако то не учини, онда ћу морати да тужим општину за накнаду. Верујте ако се парница поведе, да ће нас она коштати много и неће нас окрићти ни 5 600 дуката.

Петра Видаквић. Ја би молио господо одборнике да никад тако ватрено не говоре о питањима која се тичу њихових крајева, јер они имају у близини своја имања па су интересовани. То није лепо. Ми смо одборници целе вароши а не појединих крајева, и према томе морамо да водимо бригу о свима крајевима.

Никад не треба да говоримо ватрено за она питања која се нас у неколико тичу, јер у таквим случајима одмах се у грађанству каже: „баш овај ради због тога и тога“. Сем наведеног молио би г. Јанковића да у будуће не говори

тако, јер он мало час рече, да је општински суд обмануо полицију. То није је истина, није је лепо тако што овде говорити. (Тако је.)

Милорад Д. Јанковић. Молим г. председниче дајте ми реч.

Председник. За Бога зар само о томе целе седнице да се говори. Кад је таква ствар, ја скидам са себе одговорност. (Чује се: доста је о томе говорено.)

Молим чујте предрачун. (Секретар чита).

Да се не би ова ствар одуговлачила, ја мислим да говоримо сада само о цени, а за остало да дамо налог нашем инжињеру да тачно премери, колико износи дужина а колико ширина.

Марко Велизарић. Кад је тако нејасно казано у предрачуну, онда треба да се премери.

(Свршиће се)

ОДБОРСКЕ ОДЛУКЕ

На састанцима 10. и 12. ов. мес. општински је одбор:

а) решио да се одмах изврши претрес калдрме у железничкој улици и да се за сада поправи (покри) калдрма у улицама: Кастриотовој, Цетињској, Хилендарској, Тимочкој, Обреновој, Фишегцијској и Пријепољској — који послови да се повере Стојану Крстићу предузимачу према његовим понудама, а држане лицитације као некорисне одбаце;

б) одобрио лицитацију о голишњем закупу дунавске и савске обале која је остала на Николи Трумићу за 926 динара аренде под условима лицитације и лицитантове, судом одобрене, допуне истих услова;

в) изабрао комисију да проучи и одбору даде мишљење, ко је дужан плаћати откопавање земље по тротоарима оних улица, које се нивелишу;

г) одобрио да се држи лицитација за калдрмисање Миљутинове улице, и иста изнесе на одобрење;

д) изабрао за општинске лекаре у кварту врачарском г. Др. Рибникара и у савањском г. Др. Михаила Хаџи-Лазича

ђ) одобрио г. Петру Ј. Петровићу, сопственику парног купатила у Душановој улици, да преко општинског земљишта може спровести цеви и на обали дунавској подићи пулзометар за своје купатило, под условима: да за то годишње плаћа општини по 300 динара и да у свако доба без икакве накнаде буде дужан дићи и цеви и пулзометар, ако општини земљиште буде устребало, и да буде обавезан испунити све што је комисија из санитетских обзира за потребно оценила;

ж) препоручио општинском суду да проучи и на решење изнесе питање о огради старог гробља;

з) одредио 30 динара месечне помоћи сирочади п. Радована Анђелковића б. оп. контролора, с тим да им суд постави старатеља;

и) одобрио да суд може друштву св. Саве дати бесплатно песак са дунавске обале у потребној количини за дом, који друштво подиже; и

ј) уважио оставку, коју је први општински еџењер г. Стеван Чађевић, поднео на општинску службу, и у исто време изјавио захвалност г. Чађевићу што је савесно служио општину — две године, као државни еџењер на осуетву.

НАЗНАЊЕ

Сваки онај, који жели за своју потребу узимати песак са дунавске обале, има се предходно јавити општинском суду, да би платио таксу, која припада општинској благајни, и добио потребан број печета, по којима се допушта и контролише вађење песка.

Такса је 30 дин. пара од кола, а пријаве се чине одређеном кметовском помоћнику у општинској судници.

Без пријаве нико несме узимати песак — ако није рад излагати се: одговорности, казни и плаћању четворогубе таксе.

Од стране Суда општине вароши Београда 1. Маја 1889. СБ. 6109.

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Главни Одбор „Друштва св. Саве по одлуци од 27. Априла ове год. бр. 512 приређује на дан 1 септембра ове године лутрију, на којој ће се извући

301 згодитак. Чист приход од ове лутрије намењен је зидању Светосавскога Дома за друштвену школу и пансионат.

Главни згодитак биће један *виноград* на топчидерском брду, или вредност његова у новцу.

150 згодитака биће у разним стварима, које ће се доцније појединце обзнанити, и

105 згодитака биће у разним књигама.

Лозова ће бити свега 15 хиљада, а цена је једном лозу 2 динара.

На лозовима од броја 1 до броја 400 закључно изостала је на полеђини напомена која се налази на свима осталим лозовима и која гласи:

„Лицу, које добије главни згодитак, стоји до воље, да прими или виноград или у готову новцу вредност која му одговара, а та је, 10.000 динара у сребру.“

На лозовима до броја 400 закључно, бројеви су рукописни, а на свима осталима печатни.

Сви лозови снабдевени су печатом друштвеним.

Д.С.С. Бр. 533

3 маја 1889 године

Тајник

Ср. Ј. Стојковић.

Председник,

„Друштво Св. Саве“,

Светомир Николајевић.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 8 ЈУНА 1889 ГОД.

	Имаовина		Д у г		Сравнење са прошлим стањем	
Главница			20,000.000	—		
Акције	20,000.000	—				
Привремене акције			10,000.000	—		
Акционари	7,500.250	—				
Банкноте у тецају у злату	121.100		13.884.230.	—	+ 5.350.	—
„ „ „ „ приврем. сталне	1,533.350				— 35.970.	—
„ „ „ „ сребру	12,229.780				+ 107.400.	—
Благајна у звечећем новцу у злату	1,753.494	31	6,287.768	04	— 361.975.	—
„ „ „ „ сребру	4,280.176	24			+ 10.158	27
Стране вредности и салда страних кореспонд.	254.097	49			— 45.936.	54
Лисница у злату	1,058.295	22	4,293.960	67	— 49.544.	31
„ „ сребру	3,235.665	45			+ 42.691.	70
Займови на државне обвезнице у злату	2,423.060		3,985.540	—	— 1.635.	—
„ „ „ „ сребру	1,562.480				+ 9.080.	—
Текући рачуни у домаћим новчан. заводима			1,667.894	97	+ 37.972.	51
Менице за наплату			2.176	74	— 1.367.	26
Кауције			145.355	—		
Полагачи кауција					145.355	—
Оставе просте			151.850	—		
Остављачи простих остава					151.850	—
Оставе по текућим рачунима			2,321.233	56	2,321.233	56
Остављачи по текућим рачунима					58.736	82
Резервни фонд						
Вредности резервног фонда			49.241	61		
Положене акције српске Народне Банке						
Полагачи акција „ „ „						
Разни рачуни			207,976.	65		
Обавезе по текућим рачунима					51.837.	86
					+ 6.801	12
	46,613.243	24	46,613.243	24		